

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי שושנה בנארי ז"ל

בת שרה ודויד

נולדה בירושלים

בתאריך ט' בכסלו תרפ"ט, 22/11/1928

התגוררה במשק יגור

שרתה בחיל הרגלים

נפלה בעת מילוי תפקידה בשרותה

ד' בניסן תש"ח, 13/4/1948

נקברה בהר הרצל

אזור: א חלקה: 2 שורה: 22 קבר: 4

בת 20 בנופלה

קורות חיים

בת שרה ודויד, נולדה ביום ט' בכסלו תרפ"ט (22.11.1928) בירושלים. בהיותה בת ארבע הצטרפו הוריה למשק יגור. כשהיא נמצאת בתוך המשפחה הגדולה העובדת והיוצרת היתה שושנה בילדותה מכונסת בתוך עצמה, רצינית ובעלת רגש, וחותרת תמיד אל האמת, כי רגש המוסר היה טבוע בכל מהותה. כבר בשנות לימודיה התקשרה לעבודה מתוך אחריות ומסירות של אדם מבוגר. באירועי "השבת השחורה", שבה נעצרו מנהיגי היישוב, בחיפוש ביגור ואחר-כך במעצר בלטרון נתגלתה באומץ-לבה. משסיימה את לימודיה התגייסה לפלמ"ח ושירתה ברמת יוחנן, כפר רופין, בית הערבה, קליה, רמת רחל וירושלים. בירושלים המורעבת והנצורה, עם פרוץ מלחמת-העצמאות, מילאה תפקידים רבים בחטיבתה, לרבות ליווי שיירות.

שושנה נפלה ליד שיח' ג'ראח בשיירת הרופאים ואנשי-המדע שעלתה להר-הצופים ביום ד' בניסן תש"ח (13.4.1948). הדרך להר-הצופים עברה

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בשכונת שייח' ג'ראח הערבית ועם פרוץ המלחמה התאפשרה התנועה להר בשיירות שאובטחו על-ידי הצבא הבריטי. בשעות הבוקר של ה-13.4.1948 יצאה שיירה להר-הצופים, לאחר שהבריטים הבטיחו כי הדרך פתוחה ובטוחה. השיירה נתקלה במארב ערבי בשכונת שייח' ג'ראח ומאות ערבים המטירו עליה אש עזה. חלק מכלי הרכב הצליחו להיחלץ ולחזור, אך שני אוטובוסים, אמבולנס ומשוריין- ליווי נלכדו במארב. במשך שעות רבות לחמו אנשי השיירה וניסו למנוע התקרבות הערבים לכלי הרכב. אש שנורתה מעמדותינו בעיר ובהר-הצופים וכן משוריינים שנשלחו למקום לא הצליחו לסייע לשיירה. כוחות צבא בריטיים שהיו במקום לא התערבו ולא עשו דבר כדי לסייע, למרות הפניות אליהם. בשעות אחה"צ הצליחו הערבים להעלות באש את שני האוטובוסים על נוסעיהם. רק לפנות ערב התערבו הבריטים וחילצו את הניצולים מכלי הרכב הלכודים. והובאה לקבורה בבית-הקברות בסנהדריה בירושלים.

ביום י"ב באלול תשי"א (13.9.1951) הועברה למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר- הרצל בירושלים.

משק יגור הוציא לזכרה חוברת בשם "שושנה בנארי", ובה צרור מכתביה.

שִׁשָּׁה בְּנָאֵרִי

א.

יגור, 1946

שלום לך!

כשאני נתקלת בספר הקשור ביהודים, אם זה ספר היסטוריה, תנ"ך, או מספרות ימינו, — אני רואה שרשרת ארוכה של סבל, סבל לא-אנושי. גם אדם בעל דמיון מפותח ביותר, לולא קרא זאת בעיניו ממש, לולא נתקל בעצמו באנשים שנשארו עדיין לפליטה ותרהסבל הלזה נחרת בפניהם, — לא היה יכול להאמין שאמנם היה כדבר הזה. ועכשיו — כדי שלא לסטות מן ההיסטוריה שלנו, ממשיך המשטר הבריטי את אשר התחילו היטלר וקודמיו. אבל אנחנו לא נשלים שזעקת פליטי-עמנו תאבד במחנות-קפריסין, או שיהודים ימקו ברעב באירופה הפאשיסטית. דע, לא להיגם הנך עצור! בעד המלחמה על החופש האלמנטרי הדרוש לכל אדם, בעד המאבק לפינת-מחסה לך ולאחר-הנדרפים — נעצרת. לכן אל תירתע מפני מכשולים בדרך. הבט קדימה!

ב.

כפר רופין, 15.11.46

שלום לכם!

אמנם את התשובה של אמא על מכתבי האחרון עוד לא קיבלתי, אני מקוה שהיא תגיע מחר. ועתה פשוט זמני ביד, ואני כותבת. במכתב הקודם שכחתי מרוב חפזון להביע לך את שמחתי הרבה על כניסתך לחוג ידיעת המשק, ואני מציעה לך להצטרף לחוג לאנגלית. תמיד אמרו לי: כשתתבגרי — תצטערי. ואני אומר לך את האמת: עוד לא התבגרתי וכבר הספקתי להצטער על חוסר כל ידיעה באנגלית, ועוד יותר על חוסר ידיעה בערבית, כי בסביבה זו שאני נמצאת בה עתה נחוצה מאוד הלשון הערבית. אני מקווה שלא תראה בזה הטפת-מוסר מצעירה ממך, ותשתדל לנצל את הזמן, כי אם לא עכשיו — אימתי?

ולך, אמא, אני מציעה לשקול, אם כדאי לך לבקר בחוג לחינוך. אני חושבת שבשטח זה את מבוססת למדי. ואומר לך את האמת, לאחר שעבדתי יחד אתך, התחלתי לראות בך מטפלת טובה. אמנם יש צורך ללמוד שירים חדשים וסיפורים, אבל בכל זאת כדאי לך לוותר על זה ולהרחיב את ידיעותיך בשטח אחר. כי גם אני, שהנני צעירה ממך, לא הייתי מסוגלת להשתתף יותר מאשר בשני חוגים. על המקהלה, לדעתי, אין את צריכה לוותר, כי זה מרענן מאוד אחרי יום-עבודה ונותן סיפוק רב.

אבא, האם אין אתה מעוניין בשום חוג? אל תזלזל בזה, כי זה מעשיר את החיים ומגוונם. אני חושבת שאדם בגיל מבוגר כגילך עושה לו לפעמים חשבון: מה בעצם למדתי בשנה זו? אין אדם שירצה ושיוכל להסתפק רק בעבודה (גופנית). ונדמה לי שאתה עובד למעלה מהמידה הנורמלית, וזה הוא, כמובן, על חשבון חייה-הרוח. אתם בודאי תסלחו לי על החוצפה הרבה שלי, אבל הלא מתוך כוונה טובה אמרתי זאת.

אני מתגעגעת למשפחה וגם לענף. תמסרי שלום לעובדות והתענייני בקשר לדגירות הראשונות. — — —

* לאחיה העצור ברפית.

עוד לא החלפתי ספרים. השגתי ספר על סוציאליזם, ואני גם מרבה לקרוא בתורתנו הקדושה. מאוד נעים לעיין בתנ"ך. אני מקוה שלא תצחקו לי. למדתי כמה שירים וכל היום אני שרה, או ביתר דיוק — שורקת. בכל זאת קיבלתי קומפלימנט שיש לי קול יפה. אני צוחקת "המון", ואם יש תרופה נגד זה — אנא, הצילו אותי ושלחו "אכספרס". — — —

להתראות!

שלכם,

ג.

כפר רופין, יום חמישי, פברואר, 1947

שלום רב לכם!

זה לי שבוע ימים שהייתי מחוץ לביתי. טיילתי בסביבה חדשה לי. מצב-הרוח היה מרומם. התרחצתי בכנרת ולמדתי קצת לשחות. קשה לי לתאר לכם את הים כפי שראיתי. באותו זמן שכחתי הכל והפלגתי לעולם-החלום. כמה געגועים ליפה ולטוב עלו בי, והכל גז עם שובי הנה. קשה לי לתאר לכם את שעת-הערב כשישבנו על יד הים מסביב למדורה ושתינו קפה. כמה קשה לחזור לחיים השוטפים, לעבודה המייגעת על יד שטיפת-הכלים, ולראות אותם האנשים שנמאס כבר לראותם. בזמן האחרון מתחתי ביקורת קשה על העבר ועל ההווה — בפני עצמי, כמובן — והגעתי למסקנות מרתיקות לכת. רק חבל שאין מי שיסביר לי ויבהיר את פני הדברים. כל כך הרבה שאלות צצות בי כעת ואין אל מי לפנות לעזר.

וכשאני באה הביתה, כל כך דרוש לי השקט. אתם עובדים, וגם לכם אין הסבלנות והשקט הנפשי, והפגישה בינינו היא קצת פורמלית. נדמה לי שמאז עזבתי אתכם, שוחחתי רק פעם עם אמא שבאה לבקרני. כמובן, לא בכם האשם. — — —

בתכם ואחותכם,

ד.

בית-הערבה, 4.12.47

אושרה המדינה העברית!

הפחד לקראת המחר רודף את השמחה. דם יהודי נשפך תמיד לשוא, אבל עכשיו הוא נשפך בשביל עתידנו.

ברגע שנודע לי על החלוקה שמחתי, אבל עם השמחה מדאיג חוסר-הבהירות-והבטחון. נסעתי בערב לירושלים וראיתי שכרות כללית על פני כולם. רצו ברחובות כמשוגעים, שתו יין באמצע הרחוב. ילדים נסעו על מכוניות משוריינות וצעקו. הלכתי ברחוב וראיתי את הכל כל כך זרים לי בשמחתם המתפרצת. ומה שיגורתי בא לנו. כל שעה שומעים על פצועים והרוגים. בכמה מיליונים כבר עלתה לנו המדינה, ומי יודע בכמה תעלה לנו עוד? אבל אני בטוחה בכוחנו וביכולתנו להשתלט על הקמים עלינו.

— — — אמא, אני מאחלת לך שתצליחי בחג. ואם הילדים יופיעו בהצלחה בינונית, גם זה לא גורא. אני בכלל חושבת שהחג הוא בשביל הילדים, ואם תצליחי ליצור בין הילדים הרגשה של חג, הרי זה מספיק בהחלט. ההורים אינם מוכרחים להתפעל. את מטפלת בילדים, ואין את צריכה לדאוג להתרגשותם של ההורים. — — —

אצלי הכל כרגיל. עובדת במחסן־הבגדים. הם מתפעלים מגיהוץ־
הבגדים שלי. אף פעם לא ידעתי לגהץ יפה, וכאן איזו יד־אלוהים
היתה באמצע. אני בעצמי מתפלאת על כך. — — —
למשפחתי הקטנה —

מבתכם באהבה!

ה.

בית־הערבה, 13.12.47

שלום רב לכם!

— — — אומר לכם את האמת, איני יודעת אם כדאי בכלל
לכתוב על מרחץ־הדמים הזה בארץ, על שתיקתנו, אף ששומעים על
תגובות פעוטות פה ושם. אני לפעמים חושבת: האם תפקיד היהודי
הוא תמיד לעשות חשבונות? ואיפה המעשה? האם אין מענה לשאלה
זו? דמ־אחינו זועק מן האדמה, ואיה הנקמה?
ואולי אבא צודק: נחוצה נשימה ארוכה...
רב תודות לכם על ברכותיכם, הלואי ותתקיימנה בנו ובעמנו
המפוזר — — — הלואי ונזכה לימים יפים מאלה.
להתראות!

בתכם ואחותכם,

ו.

קליה, 8.1.48

שלום רב לכם!

— — — אקצר ואכתוב רק מספר מלים, כפי שאתם נוהגים
להגיד: „להראות אות־חיים“. אני עובדת כרגיל וקוראת הרבה. חוץ
מזה — די עצוב. אני נמצאת בתוך ים של אנשים, ויחד עם זה אני כל
כך לבדי. אין אף אדם קרוב שאפשר לדבר אתו על משהו רציני
יותר וקרוב יותר.

היפה ביותר פה הוא הנוף; יפה לשבת על הגזוזטרה ולראות
את הים רוגע. רק קרני השמש חודרות לשלוותו הנצחית האילמת
ומפיעות את אורן למרחוק. איזו שלוות־בטחון נוסך הדבר בלב.
ביום־גשם־וסערה מתפרץ הים בבת אחת, מימיו מתעכרים, וכל רגע
נדמה לך: הנה יתפרץ הים ויסחב גם אותך בין גליו המקציפים
והסואנים. איזה פחד יתקפך למראה המפלצת האיומה הזאת. רק
למרחוק נראות סירות בודדות, הנלחמות בעוז מיואש על קיומן, אבל
הים מטלטלן ללא רחם, עד ששוב יחזור לשלוותו ומימיו מקבלים את
גון־התכלת, ואז גם הסירות חדלות ממאבקן ונחות על פני המים.
נחזור לעולם־המציאות. אתכם זה שנים לא ראיתי, ואני פשוט

מתגעגעת. — — —

להתראות!